

**higher education
& training**

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT KOSTE- EN BESTUURSREKENINGKUNDE N6

6 JUNIE 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	J		
	1.1.2	A		
	1.1.3	B		
	1.1.4	F		
	1.1.5	C		
	1.1.6	I		
	1.1.7	G		
	1.1.8	E		
	1.1.9	H		
	1.1.10	D		
			(10 × 1)	(10)
1.2	1.2.1	Waar		
	1.2.2	Onwaar		
	1.2.3	Waar		
	1.2.4	Waar		
	1.2.5	Onwaar		
			(5 × 1)	(5)
1.3	1.3.1	Totaler koste per eenheid = [vaste koste + veranderlike koste]/Aantal eenhede = [65 000 + (35 × 12 000)]/12 000 = [65 000 + 420 000]/12 000 = 485 000/12 000 = R40,41✓✓		(2)
	1.3.2	Totaler koste per eenheid = [vaste koste + veranderlike koste]/aantal eenhede = [65 000 + (35 × 15 000)]/15 000 = [65 000 + 525 000]/15 000 = 590 000/15 000 = R39,33✓✓		(2)
	1.3.3	[(10 000 × 35) + (12 000 × 35) + (14 000 × 35)] = 350 000✓ + 420 000✓ + 490 000✓ = 1 260 000✓✓✓		(6)
1.4		<ul style="list-style-type: none"> • Die produk se prys kan maklik vasgestel word. • Dit gee belangrike inligting oor veranderlike bokoste per eenheid en oor marginale inkomste vir besluitneming. • Afwykings van die standaard is duidelik identifiseerbaar. • Dit verskaf waardevolle inligting vir die begroting. • Omdat die bedrag as geheel gebruik word, sal daar nie oor- of onderaanwending van bokoste wees nie. 	(Enige relevante 5 × 2)	(10)

1.5	1.5.1	Maand	Kredietverkope	
		Februarie	337 500✓	
		Maart	360 000✓	
		April	315 000✓	
		Mei	292 500✓	
		Junie	382 500✓	(5)
	1.5.2	Maand	Slegte skuld	
		Februarie	16 875✓	
		Maart	18 000✓	
		April	15 750✓	
		Mei	14 625✓	
		Junie	19 125✓	(5)
1.6	1.6.1	Direkte arbeidsure = Toegepaste bokoste/R6,50 van verhaalde bokoste = 380 000✓/5.00✓ = 76 000 uur✓		(3)
	1.6.2	Werklike bokoste = Toegepaste bokoste – oorverhaalde koste = 380 000 – 45 000 = 335 000✓✓		(2)
				[50]
TOTAAL AFDELING A				50

VRAAG 2

2.1	(SP – AP) AQ = (25 – 35000/1500)1500 = (25✓ – 23,33✓) 1 500✓ = (1,67) 1 500 = 2 500✓F✓ *AP = 35 000/1500 = 23,33	(5)
2.1	(SQ – AQ) SP = [(250 × 2.5) – 1 000] 25 = (625✓ – 1 000✓) 25✓ = (375)25 = 9 375✓ UN✓	(5)
2.3	(SR – AR)AT = [60 – (74 400/1 200)] 1 200 = (60✓ – 62✓) 1 200✓ = (2)1 200 = 2 400✓ UN✓	(5)

2.4 (ST – AT)SR
 = [(5 × 250) – 1 200] 60
 = (1 250✓ – 1 200✓) 60✓
 = (50)60
 = 3 000✓ F✓ (5)

2.5 BFO – AFO
 = 65 300✓ – 55 500✓
 = -9 800✓✓ F✓ (5)

2.6 (SR – AR)AT
 = [(19 000/800) – (20 000/1 200)] 1 200
 = (23,75 – 16.66✓) 1 200✓
 = (7.09)1 200
 = 8 508✓ F✓ (5)

[30]**VRAAG 3**

3.1 3.1.1

	T-hemde	Jeans
Verwagte verkope	15 000	10 000
X spu	R45 ✓	R75 ✓
Totale verkope	675 000 ✓	750 000 ✓

(4)

3.1.2

	T-hemde	Jeans
Verkoopsvereiste	15 000	10 000
Plus verlangde eindvoorraad	1 000 ✓	1 200 ✓
Totale voorraad benodig	16 000 ✓	11 200 ✓
Minus beginvoorraad	(1 500) ✓	(800) ✓
Eenhede wat vervaardig moet word	14 500 ✓	10 400 ✓

(8)

3.1.3

	T-hemde	Jeans
Produksievereiste	14 500 ✓	10 400 ✓
X arbeidsure per eenheid	5	6
Totale arbeidsure	72 500 ✓	62 400 ✓
X arbeidstarief per uur	R25	R35
Totale arbeidskoste	1 812 500 ✓	2 184 000 ✓

(6)

3.1.4

Veranderlike bokoste (eenhede wat vervaardig moet word × R2,50)	24 900 ✓
Vaste bokoste	30 000 ✓
Totale vervaardigingsbokoste	54 900 ✓

(3)

3.1.5

Openingsbalans	35 000	✓
Kontantverkope (675 000 + 750 000)	1 425 000	✓✓
Totale ontvangste	1 460 000	✓
Betalings		
Lone/Arbeidskoste (1 812 500 + 2 184 000)	3 996 500	✓✓
Vervaardigingsbokoste (24 900 + 30 000)	54 900	✓
Totale betalings	4 051 400	✓
Eindsaldo (ongunstig)	2 591 400	✓

(9)
[30]

VRAAG 4

4.1 4.1.1

KONTRAKREKENING

Direkte materiaal	200 000	✓	Gesertifiseerde werk	800 000	✓
Direkte arbeid	400 000	✓	Ongesertifiseerde werk	300 000	✓
Vervaardigingsbokoste	700 000	✓	Wins en verlies	600 000	✓
Subkontraakteurs-fooie	200 000	✓			
Voorsiening vir latente defekte	200 000	✓			
	1 700 000			1 700 000	

(8)

4.1.2

$$\frac{\text{Koste aangegaan tot op datum}}{\text{Totale geraamde koste}} \times \frac{100}{1}$$

$$= \frac{200\,000\checkmark + 400\,000\checkmark + 700\,000\checkmark + 200\,000\checkmark}{6\,000\,000} \times \frac{100}{1}$$

$$= 25\%\checkmark\checkmark$$

(6)

4.1.3

Totale geraamde wins
 = (kontrakprys + ekstras) – totale geraamde koste
 = (10 000 000 + 800 000)✓ – 6 000 000
 = 4 800 000✓

(3)

4.1.4

$$\% \text{ Voltooi} \times \frac{\text{Totale geraamde wins}}{1} \times \frac{\text{Kontant ontvang}}{\text{Gesertifiseerde werk}}$$

$$= 25\% \times \frac{4\,800\,000}{1} \checkmark \times \frac{600\,000\checkmark}{800\,000\checkmark}$$

$$= 900\,000\checkmark\checkmark\checkmark\checkmark$$

(8)

4.1.5 Aangepaste wins = berekende wins – voorsiening vir latente defekte

$$= 900\,000 - 200\,000$$

$$= 700\,000 \checkmark \checkmark$$

(2)

4.1.6 Nee ✓

Die % voltooide werk is minder as 100% ✓ ✓

Daar is ongesertifiseerde werk.

Totale gesertifiseerde werk is nog nie gelyk aan die kontrakprys plus ekstras nie.

(3)

[30]**VRAAG 5**

5.1 5.1.1

PRODUKSIE-KONTROLEREKENING

Datum	Detail	Bedrag	Datum	Detail	Bedrag
1/06	Balans	140 000,00 ✓		Voltooide goedere	216 876,00 ✓
	Grondstowwe	62 912,00 ✓			
	Direkte arbeid	130 000,00 ✓			
	Toegepaste bokoste	50 329,60 ✓		Balans oorgedra	166 365,60 ✓
		383 241,60 ✓			383 241,60

(7)

5.1.2

GRONDSTOWWE-KONTROLEREKENING

Datum	Detail	Bedrag	Datum	Detail	Bedrag
0/06	Balans	110 000 ✓		Produksiekontrolerekening	62 912 ✓
				Balans oorgedra	47 088 ✓
		110 000			110 000

(3)

5.1.3

OORHOOFSEKOSTEREKENING VIR VERVAARDIGING

Datum	Detail	Bedrag	Datum	Detail	Bedrag
	Werklike bokoste	142 000 ✓		Toegepaste bokoste	50 329,60 ✓
				Koste van verkope (onderverhaal)	91 670,40 ✓

(3)

5.1.4

TOEGEPASTE OORHOOFSEKOSTEREKENING

Datum	Detail	Bedrag	Datum	Detail	Bedrag
	Vervaardigingsbokoste	50 329,60 ✓		Produksiekontrolerekening	50 329,60 ✓

(2)

5.2

Kostegrootboek: Taak TG002

Datum	Detail	Bedrag	Datum	Detail	Bedrag
	Balans	76 000 ✓		Balans	166 365,60
	Direkte materiaal	27 092 ✓			
	Direkte arbeid	41 600 ✓			
	Toegepaste bokoste	21 673,60 ✓			
		166			
		365,60			

(4)

5.3

Werkopgawe vir TG001

Balans	64 000 ✓
Materiaal (13 320 + 22 500)	35 820 ✓✓
Direkte arbeid (6 800 × 13)	88 400 ✓✓
Bokoste (35 820 × 80%)	28 656 ✓✓
Totale produksiekoste	216 876 ✓
Verkope en administrasie	(-)
Totale koste	216 876
Wins 25%	54 219 ✓✓
Verkoopprijs	271 095 ✓

(11)
[30]**VRAAG 6**

6.1

INKOMSTESTAAT – ABSORPSIEMETODE

Verkope (100 000 × 110)	11 000 000 ✓
Minus: Vervaardigingskoste	(527 500) ✓
• Direkte materiaal	100 000 ✓
• Direkte arbeid	85 000 ✓
Vervaardigingsbokoste	
• Vaste	42 500 ✓
• Veranderlike (3 × 100 000)	300 000 ✓
Bruto wins	10 472 500 ✓
Minus: Verkoop- en administrasiekoste	(75 000) ✓
• Vaste	22 500 ✓
• Veranderlike	52 500 ✓
Netto wins	10 397 500 ✓✓

(12)

6.2

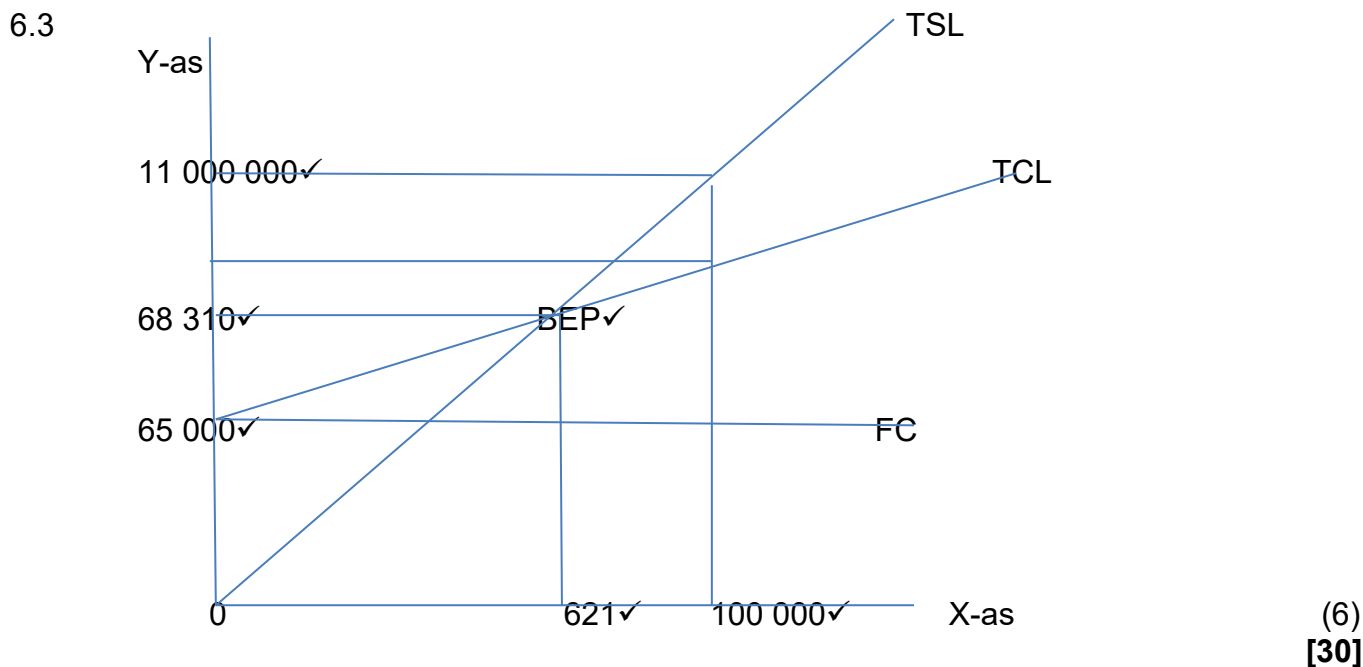
6.2.1 MI/U = Verkoopprijs per eenheid – veranderlike koste per eenheid
= [110 – (52 500/100 000 + 100 000/100 000 + 85 000/100 000 + 3)]
= [110 – 5.37] ✓✓✓
= 104,63 ✓✓

(5)

$$\begin{aligned}
 6.2.2 \quad \text{BEQ} &= \frac{TFC}{MI/U} \\
 &= \frac{65\,000}{104,63} \\
 &= 621
 \end{aligned}
 \tag{3}$$

$$\begin{aligned}
 6.2.3 \quad \text{BEV} &= \text{BEQ} \times \text{SP}/U \\
 &= 621 \times 110 \\
 &= 68\,310
 \end{aligned}
 \tag{2}$$

$$\begin{aligned}
 6.2.4 \quad \text{Veiligheidsmarge in \%} &= \frac{\text{Totale verkope} - \text{gelykbreekwaarde}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1} \\
 &= \frac{11\,000\,000 - 68\,310}{11\,000\,000} \times \frac{100}{1} \\
 &= 99,37\%
 \end{aligned}
 \tag{2}$$

TOTAAL AFDELING B: 150
GROOTTOTAAL: 200